

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, MOSTNÁ 3, NOVÉ ZÁMKY

PRÍLOHA Č. 2 K ŠKOLSKÉMU PORIADKU

SMERNICA K PREVENCIÍ A RIEŠENIU ŠIKANOVANIA DETÍ A ŽIAKOV V ŠKOLE

pre školský rok 2026/2027
účinná od 1. septembra 2026

Riaditeľ Základnej školy, Mostná 3, Nové Zámky vydáva túto vnútornú smernicu v súlade so Smernicou Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach, so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, § 2 a § 2a zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon), zákonom č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon), zákonom č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a čl. 28 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, všetko v znení neskorších predpisov.

Článok 1 – Úvodné ustanovenia

Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov, postupy prevencie, preverovania podozrenia zo šikanovania, riešenia šikanovania a nápravy jeho dôsledkov v podmienkach Základnej školy, Mostná 3, Nové Zámky.

Smernica je záväzná pre všetkých pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ostatných zamestnancov školy. Primerane sa uplatňuje počas vyučovania, v školskom klube detí a pri aktivitách organizovaných školou.

Škola uplatňuje pri prevencii a riešení šikanovania zásadu ochrany života, zdravia, ľudskej dôstojnosti, bezpečia a najlepšieho záujmu dieťaťa.

Článok 2 – Základné ustanovenia a vymedzenie pojmov

- **Šikanovanie** – spravidla opakujúce sa nežiaduce správanie šikanujúceho voči šikanovanému, motivované úmyslom získať prevahu, ponížiť ho alebo získať vynútené mocenské postavenie, ktoré vytvára alebo môže vytvárať zastrašujúce, nepriateľské, zahanbujúce, ponižujúce, potupujúce, zneuctvujúce, zámerne zraňujúce alebo urážajúce prostredie.
- **Priame šikanovanie** – opakované úmyselné verbálne, psychické, emocionálne alebo fyzické násilie zamerané priamo na šikanovaného, spravidla s cieľom získať prevahu v kolektíve.
- **Nepriame šikanovanie** – vzťahové násilie alebo emocionálne vydieranie, najmä ignorovanie, zámerne vyčleňovanie z kolektívu, šírenie nepravdivých alebo znevažujúcich informácií či záznamov alebo manipulovanie postojov ostatných voči šikanovanému.
- **Verbálne šikanovanie** – najmä opakované nadávanie, urážanie, posmievanie, dobiedzanie, vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie, prikazovanie konania proti vôli alebo vylučovanie z kolektívu.
- **Fyzické šikanovanie** – nežiaduci a nechcený fyzický kontakt, najmä opakované bitie, udieranie, sácanie, kopanie, podrazenie, hádzanie predmetov alebo skrývanie, poškodzovanie, privlastňovanie či ničenie vecí šikanovaného.

- **Psychické a emocionálne šikanovanie** – opakované ponižovanie, zosmiešňovanie, zahanbovanie, opovrhovanie, ohováranie, šírenie nepravdivých informácií alebo urážanie rodinných príslušníkov či blízkych osôb.
- **Kyberšikanovanie** – verbálne, psychické alebo emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore prostriedkami informačných a komunikačných technológií; môže mať anonymnú povahu a jeho obsah môže byť dostupný veľkému počtu osôb.

Za šikanovanie sa na účely tejto smernice nepovažuje najmä jednorazový impulzívny prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi spôsobený akútnym neovládnutím emócií, ktorý bezprostredne odznie; prejav násillia mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania; ani nezhoda medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovno-vzdelávacím procesom. Takéto konanie však škola rieši podľa jeho povahy a školského poriadku.

Šikanovanie môže podľa okolností naplňať znaky priestupku alebo trestného činu. Nízky vek žiaka nevyklučuje povinnosť školy incident riešiť, prijať ochranné opatrenia a podľa potreby vec oznámiť príslušnému orgánu.

Článok 3 – Prevencia šikanovania

Za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania zodpovedá riaditeľ školy; zabezpečuje ich prostredníctvom pedagogických a odborných zamestnancov.

Prevencia je súčasťou každodenného výchovno-vzdelávacieho procesu a zameriava sa na vytváranie bezpečného prostredia, posilňovanie úcty, tolerance, empatie, solidarity, zodpovednosti a schopnosti žiakov bezpečne oznámiť problém.

Škola využíva primerané a overené preventívne programy, triednické hodiny, diskusie, neformálne vzdelávanie a ďalšie aktivity, spolupracuje so zákonnými zástupcami a zariadeniami poradenstva a prevencie.

Riaditeľ zabezpečuje dôsledný pedagogický dozor najmä v priestoroch a časoch so zvýšeným rizikom výskytu šikanovania, vzdelávanie zamestnancov a ich oboznámenie so spôsobom oznamovania a preverovania šikanovania.

Každý zamestnanec školy je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť riaditeľovi školy alebo ním poverenému zamestnancovi podozrenie zo šikanovania, o ktorom sa dozvie pri výkone práce.

Škola informuje žiakov a zákonných zástupcov o možnostiach oznámenia šikanovania. Oznámenie môže podať žiak, zákonný zástupca, zamestnanec alebo iná osoba osobne, písomne alebo prostredníctvom dostupného komunikačného kanála školy.

Článok 4 – Postup pri podozrení zo šikanovania

Riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický alebo odborný zamestnanec bez zbytočného odkladu:

1. zabezpečiť pomoc a ochranu potenciálne šikanovanému a podľa potreby zdravotné ošetrovanie,
2. zabezpečiť, aby počas preverovania nedošlo k ďalšej konfrontácii potenciálne šikanujúceho a potenciálne šikanovaného,
3. zostaví skupinu zamestnancov na riešenie prípadu; jej členmi sú podľa okolností najmä triedny učiteľ, člen vedenia školy, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca alebo ďalší odborný zamestnanec,

4. informuje zákonných zástupcov potenciálne šikanujúceho, potenciálne šikanovaného a podľa potreby účastníkov šikanovania,
5. spíše a zaeviduje záznam o incidente,
6. zistí účastníkov a svedkov a uskutoční individuálne rozhovory; pri rozhovoroch zabezpečí prítomnosť najmenej dvoch pedagogických alebo odborných zamestnancov,
7. uchová dôkazy v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času, najmä správy, fotografie, videá, snímky obrazovky alebo iné relevantné podklady,
8. zabráni zľahčovaniu prípadu, emocionálnemu nátlaku, preverovaniu pred inými žiakmi a neoprávnenému zverejňovaniu informácií.

Podľa povahy a závažnosti incidentu riaditeľ školy kontaktuje zariadenie poradenstva a prevencie, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušný správny orgán pri podozrení z priestupku, Policajný zbor pri podozrení z trestného činu alebo poskytovateľa záchrannej zdravotnej služby.

Článok 5 – Opatrenia na riešenie šikanovania a nápravu dôsledkov

5.1 Vo vzťahu k šikanovanému

- zabezpečiť fyzickú a psychickú bezpečnosť a podľa potreby zdravotné ošetrenie,
- zabezpečiť bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu,
- podľa potreby zabezpečiť cielenú a systematickú podporu prostredníctvom školského podporného tímu alebo zariadenia poradenstva a prevencie,
- priebežne sledovať bezpečie žiaka a situáciu v triednom kolektíve.

5.2 Vo vzťahu k šikanujúcemu

- uskutočniť individuálny rozhovor odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za účasti zákonného zástupcu, ak smernica ministerstva alebo okolnosti prípadu neodôvodňujú iný zákonný postup,
- objasniť motiváciu a okolnosti správania a určiť ďalší intervenčný postup,
- podľa potreby zabezpečiť odbornú intervenciu a podporné činnosti v triede,
- podľa závažnosti, okolností a opakovania konania uložiť opatrenie vo výchove alebo rozhodnúť o hodnotení správania v súlade so školským zákonom a školským poriadkom.

5.3 Vo vzťahu k účastníkom a triednemu kolektívu

- poskytnúť podľa potreby individuálnu podporu a poradenstvo,
- realizovať skupinovú intervenciu v spolupráci so školským podporným tímom alebo zariadením poradenstva a prevencie,
- uskutočniť primerané preventívne a výchovné činnosti zamerané na bezpečné vzťahy, hodnoty a schopnosť rozpoznať rizikové správanie.

Článok 6 – Spolupráca so zákonnými zástupcami

Pri rozhovoroch so zákonnými zástupcami škola dbá na ochranu osobných údajov, dôvernosc informácií a najlepší záujem dotknutých žiakov.

O informovaní a rozhovore so zákonným zástupcom vyhotoví riaditeľ alebo ním poverený pedagogický či odborný zamestnanec písomný záznam. Jedno vyhotovenie sa poskytne zákonnému zástupcovi.

Škola neposkytuje zákonnému zástupcovi osobné údaje ani citlivé informácie o inom žiakovi nad rozsah nevyhnutný na riešenie prípadu.

Článok 7 – Dokumentácia a ochrana informácií

O každom preverovanom podozrení zo šikanovania sa vedie primeraná dokumentácia, najmä záznam o incidente, záznamy z rozhovorov, prijaté opatrenia a záznam o informovaní zákonných zástupcov.

Dokumentácia sa uchováva a sprístupňuje iba oprávneným osobám v súlade s registratúrnym poriadkom školy, pravidlami ochrany osobných údajov a platnými právnymi predpismi.

Postupy a dokumenty školy v oblasti prevencie, preverovania a riešenia šikanovania sa sprístupňujú aj spôsobom zohľadňujúcim potreby žiakov so zdravotným postihnutím.

Článok 8 – Zodpovednosť zamestnancov

Zamestnanec školy nesmie podozrenie zo šikanovania zľahčovať, ignorovať ani riešiť spôsobom, ktorý by mohol ohroziť bezpečnosť alebo dôstojnosť žiaka.

Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad alebo dôvodné podozrenie zo šikanovania, postupuje bez zbytočného odkladu podľa tejto smernice a pokynov riaditeľa školy.

Nečinnosť zamestnanca pri závažnom prípade môže mať pracovnoprávne a podľa okolností aj priestupkové alebo trestnoprávne dôsledky.

Článok 9 – Záverečné ustanovenia

Táto smernica je Prílohou č. 2 školského poriadku Základnej školy, Mostná 3, Nové Zámky a tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť.

So smernicou budú preukázateľne oboznámení zamestnanci školy; žiaci a zákonní zástupcovia budú primeraným spôsobom oboznámení s pravidlami prevencie, oznamovania a riešenia šikanovania.

Touto smernicou sa v podmienkach školy nahrádza doterajšia vnútorná smernica k prevencii a riešeniu šikanovania.

Táto smernica nadobúda účinnosť 1. septembra 2026.

Prerokované v pedagogickej rade dňa:

V Nových Zámkoch dňa:

PaedDr. Peter Halmeš
riaditeľ školy

Príloha – stručný postup zamestnanca pri podozrení zo šikanovania

1. Zastav ohrozujúce konanie a zabezpeč bezpečnosť žiaka.
2. Bezodkladne informuj riaditeľa školy alebo ním povereného zamestnanca.
3. Nekonfrontuj podozrivého žiaka s potenciálne šikanovaným pred kolektívom.
4. Nevyšetruj prípad sám a nesľubuj absolútnu mlčanlivosť.
5. Zachovaj dostupné dôkazy a chráň dôvernosc informácií.
6. Ďalší postup realizuj podľa pokynu riaditeľa a tejto smernice.
7. Pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života zabezpeč neodkladnú pomoc a podľa potreby privolaj záchranné zložky.